

SURDOPEDAGOGIKOS KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO PROGRAMA

1. Teikėjas

1.1. Teikėjo rekvizitai (kodas, adresas, pašto indeksas, telefonas, faksas, el. paštas, atsiskaitomoji sąskaita)	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos Pedagogų veiklos skyrius, 188603091, A. Volano g. 2, LT-01516 Vilnius, tel. +370 5 2191115, teresa.aidukiene@smm.lt
1.2. Teikėjo vardas ir pavardė	Teresa Aidukienė

2. Programos pavadinimas, lygis

SURDOPEDAGOGIKOS KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO PROGRAMA, (nacionalinis lygis)

3. Programos rengėjas(-ai)

Teresa Aidukienė, Daiva Burkauskienė, Laimutė Gervinskienė

4. Programos anotacija (aktualumas, reikalingumas)

Surdopedagogikos kvalifikacijos tobulinimo programa skirta mokytojams, kurie per metus nuo darbo specialiosiose klasėse (grupėse), skirtose kurtiesiems ir neprigirdintiesiems mokiniams (taip pat kochlearinių implantų naudotojams) (toliau – Mokiniai), pradžios turi išklausti 40 valandų surdopedagogikos kursą (toliau – Mokytojai).

Programos paskirtis – suteikti Mokytojams surdopedagogikos ir surdopsichologijos žinių, būtinų veiksmingai ugdyti Mokinius, atsižvelgiant į kiekvieno Mokinio klausos sutrikimo laiką, laipsnį, pobūdį, komunikacijos ir ugdymosi poreikių ypatumus, pagalbos ir paslaugų reikmes, jo tėvų (globėjų, rūpintojų) lūkesčius, siekiant paskatinti kiekvieno Mokinio motyvaciją mokytis, siekti kuo geresnių mokymosi pasiekimų, užkertant kelią anksti „iškristi“ iš švietimo sistemos.

Programos trukmė – 40 akademinų valandų (22 teorijos ir 13 praktinio darbo valandų, 5 savarankiško darbo valandos). Programą sudaro 2 sesijos (3 ir 2 dienių).

Programą vykdo akredituotos kvalifikacijos tobulinimo įstaigos. Programos dalyviams, išklausiems visas programoje numatytas temas, atlikusiems praktines užduotis ir savarankiškus darbus, išduodami kvalifikacijos tobulinimo pažymėjimai.

5. Programos tikslas

Programos tikslas – formuoti pozityvų Mokytojų požiūrį į Mokinių ugdymą, specialiųjų ugdymosi poreikių dėl įgimtų ar įgytų klausos sutrikimų turinčių Mokinių gebėjimus, kalbos ir komunikacijos ypatumus, ugdymosi poreikius ir jų įvairovę, tobulinti Mokytojų kompetenciją ugdyti Mokinius, kuriant palankią ugdymosi aplinką, individualizuojant ugdymosi procesą, parenkant specialiąsias mokymo ir techninės pagalbos priemones, bendradarbiaujant, vertinant individualią kiekvieno Mokinio pažangą ir pasiekimus.

6. Programos uždaviniai

1. Supažindinti Mokytojus su Mokinių specialiųjų ugdymosi poreikių samprata, Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais Mokinių ugdymą, specialiosios pedagoginės pagalbos (surdopedagoginės) ir specialiosios pagalbos jiems teikimą;
2. Suteikti teorinių žinių apie klausos sutrikimų klasifikaciją, specialiųjų ugdymosi poreikių, atsirandančių dėl klausos sutrikimų, ypatumus, klausos tyrimo metodus, kochlearinę implantaciją, specialiąsias mokymo ir girdėti padedančias techninės pagalbos priemones, gestų kalbą ir kurčiųjų kultūrą;
3. Suteikti teorinių žinių apie surdopedagogikos tikslus ir uždavinius;
4. Išmokyti Mokytojus geriau pažinti priežastis, darančias įtaką kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų (kochlearinių implantų naudotojų) asmenybės ir bendravimo ypatumų formavimuisi, aptarti kurčiųjų psichologijos bruožus;

5. Išmokyti Mokytojus pažinti Mokinių kalbos ir komunikacijos ypatumus, suprasti juos lėmusias priežastis ir šių mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius;
6. Formuoti Mokytojų praktinius įgūdžius kurti palankią Mokiniams ugdymosi aplinką: parinkti ugdymo metodus, pritaikyti ugdymo programas, ugdomąją veiklą (pamoką) Mokiniams, atsižvelgiant į jų specialiuosius ugdymosi poreikius, pedagoginių psichologinių tarnybų rekomendacijas, klausos sutrikimo ypatumus, parenkant specialiąsias mokymo ir kurčiųjų ugdymui skirtas techninės pagalbos priemones, analizuoti ir vertinti individualią mokinių pažangą ir pasiekimus.

7. Programos turinys (įgyvendinimo nuoseklumas: temos, užsiėmimų pobūdis (teorija/praktika/savarankiškas darbas) ir trukmė)

- I tema. Klausos anatomija – 1 akademinė valanda (1 teorijos);
- II tema. Klausos tyrimo būdai – 3 akademinės valandos (1 teorijos ir 2 praktikos);
- III tema. Klausos sutrikimų klasifikacija, klausos sutrikimų ypatumai, lemiantys Mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius. Specialiųjų ugdymosi poreikių samprata – 3 akademinės valandos (2 teorijos ir 1 praktikos);
- IV tema. Surdopedagogika, jos tikslai ir uždaviniai – 1 akademinė valanda (1 teorijos);
- V tema. Kurčiųjų kultūra – 2 akademinės valandos (1 teorijos ir 1 praktikos);
- VI tema. Kochlearinė implantacija – 1 akademinė valanda (1 teorijos);
- VII tema. Kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų kalbos ir komunikacijos ypatumai – 4 akademinės valandos (3 teorijos ir 1 praktikos);
- VIII tema. Lietuvių gestų kalba ir pirštų abėcėlė – 2 akademinės valandos (1 teorijos ir 1 praktikos);
- IX tema. Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių Mokinių ugdymą, specialiosios pedagoginės pagalbos (surdopedagoginės) ir kitos pagalbos teikimą, analizė – 3 akademinės valandos (2 teorijos ir 1 praktikos);
- X tema. Specialiųjų mokymo priemonių ir techninės pagalbos priemonių įvairovė, parinkimas ir taikymas kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų (ir kochlearinių implantų naudotojų) ugdymo procese – 5 akademinės valandos (2 teorijos ir 3 praktikos);
- XI tema. Klausos sutrikimo įtaka vaiko ir jaunuolio asmenybės raidai, kurčiųjų psichologijos bruožai – 4 akademinės valandos (3 teorijos ir 1 praktikos);
- XII tema. Palankios Mokiniams ugdymosi aplinkos kūrimas: ugdomosios veiklos (pamokos) ypatumai, ugdymo programų pritaikymas Mokiniams, atsižvelgiant į jų specialiuosius ugdymosi poreikius, pedagoginių psichologinių tarnybų rekomendacijas, klausos sutrikimo ypatumus, parenkant specialiąsias mokymo ir kurčiųjų ugdymui skirtas techninės pagalbos priemones, individualios mokinių pažangos refleksija, žinių ir pasiekimų vertinimas – 7 akademinės valandos (4 teorijos ir 3 praktikos);
- Savarankiško darbo užduotis. Parengti ir pristatyti pasirinkto Mokinio ugdymo atvejo analizę, atskleidžiant ugdymo programos pritaikymo, specialiųjų mokymo ir techninės pagalbos priemonių parinkimo, reikiamos pagalbos, pažangos ir pasiekimų vertinimo ypatumus, būdus ir formas.

8. Tikėtina(-os) kompetencija(-os), kurią(-ias) įgis programą baigęs asmuo, mokymo(-si) metodai, įgytos(-ų) kompetencijos(-ų) įvertinimo būdai

Įgis specialiųjų ugdymosi poreikių dėl įgimtų ar įgytų klausos sutrikimų turinčių mokinių (kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų (taip pat kochlearinių implantų naudotojų) ugdymo ir jų ugdymo organizavimo kompetencijų

Kompetencijos	Mokymosi modelis (mokymo(-si) metodai, būdai)	Įgytų kompetencijų vertinimo būdai
Surdopedagogikos ir surdopsichologijos žinių ir supratimo	Žinos garsą suvokiančios sistemos ypatumus, klausos sutrikimų tipus ir grupes, terminiją. Išmanys	Paskaitos, dokumentų analizė
		Pokalbis, atsakymai į struktūruoto

įgijimas (teorinė dalis)	klausos sutrikimų priežastis ir klasifikaciją. Supras klausos sutrikimo laipsnio ir klausos netekimo laiko įtaką asmenybės raidai. Išmanys ugdomosios veiklos (pamokos) ypatumus.		klausimyno klausimus
Gebėjimų įgijimas (praktinė dalis):			
Kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų mokinių, (taip pat kochlearinių implantų naudotojų), pažinimo, jų individualios pažangos ir pasiekimų vertinimo gebėjimai	Gebės atpažinti, analizuoti, vertinti ir atsižvelgti į mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius, pastebėti ir vertinti individualią kiekvieno mokinio pažangą	Paskaita, atvejų analizė, situacijų ir praktinės veiklos analizė, situacijų modeliavimas	Mokinio gebėjimų analizė (atvejo analizė)
Praktinio pobūdžio gebėjimai	Gebės atsižvelgti į skirtingus mokinių gebėjimus ir poreikius, planuoti ir organizuoti ugdymo procesą (ugdomąją veiklą, pamoką) pagal šiuolaikinės surdopedagogikos principus, bendradarbiaudamas su mokiniu, jo tėvais (globėjais, rūpintojais), pagalbos mokiniui specialistais, mokyklos vadovais ir pan. Gebės individualizuoti ugdymo turinį, atsižvelgdamas į mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius, pedagoginių psichologinių tarnybų rekomendacijas. Gebės pastebėti ir vertinti individualią mokinio pažangą ir pasiekimus. Gebės atrinkti esminę informaciją apie vaikų, turinčių klausos sutrikimų, raidos, komunikavimo, specialiųjų ugdymosi poreikių ypatumus, bendradarbiauti su tėvais, pagalbos mokiniui specialistais, mokytojais.	Situacijų modeliavimas. Situacijų ir praktinės veiklos reflektvyioji analizė	Mokinio ugdymo programos (jos dalies) parengimas ir pristatymas
Ugdymo(si) aplinkos kūrimo gebėjimai	Gebės suprasti kurčiųjų asmenybės raidos ir identiteto ypatumus ir klausos sutrikimo įtaką kalbinių įgūdžių formavimuisi, analizuoti klausos tyrimo dokumentus ir pedagoginių psichologinių tarnybų rekomendacijas ir, atsižvelgdamas į juose pateiktą informaciją,	Situacijų modeliavimas	Veiklos analizė

	parinkti specialiąsias mokymo priemones ir techninės pagalbos priemones, numatyti užduotis ir priemones, skirtas tarties, kalbos ir klausos lavinimui, kurti saugią ir šio mokinio ugdymuisi palankią aplinką, teikti mokiniui bendradarbiavimu grįstą individualią pagalbą.		
Reflektavimo ir mokymosi mokytis gebėjimai	Gebės analizuoti ugdomosios veiklos (pamokos) struktūrą ir turinį, mokymo metodų ir specialiųjų mokymo priemonių ir techninės pagalbos priemonių parinkimo tikslingumą, atsižvelgdamas į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, pagalbos mokiniui specialistų rekomendacijas, vertinti individualią mokinio pažangą ir pasiekimus, vadovautis mokymosi visą gyvenimą nuostata.	Atvejų analizė, situacijų ir praktinės veiklos reflektvyioji analizė. Situacijų modeliavimas	Individualaus ir (ar) grupinio projekto parengimas
Perkeliamieji (bendrieji) gebėjimai	Gebės kurti partnerystės ryšius su mokytojais, pagalbos mokiniui specialistais, mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), siekdamas analizuoti stebimas mokinių tarties, kalbos ir klausos lavinimo pratybas, spręsti specialiųjų ugdymosi poreikių lemtas problemas. Gebės empatiškai bendrauti su mokiniais ir taikyti ugdymo metodus, atsižvelgdamas į individualius ugdymosi poreikius. Gebės veiksmingai dalyvauti grupės (komandos) veikloje, pavyzdžiui, mokyklos Vaiko gerovės komisijos darbe.	Paskaita, praktikumas, situacijų modeliavimas	Savo patirties pratybose analizė

9. Programai vykdyti naudojama mokomoji medžiaga ir techninės priemonės:

9.1. Mokomoji medžiaga

Temos	Mokomosios medžiagos pavadinimas	Mokomosios medžiagos apimtis
Klausa. Ausies anatomija	Gebėjimas girdėti garsus. Medžiagos konspektas, vaizdo įrašas	
Klausos tyrimo būdai	Medžiagos konspektas, išskiriant pedagogams esminę informaciją	

Klausos sutrikimų klasifikacija, klausos sutrikimų ypatumai, lemiantys kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų (taip pat kochlearinių implantų naudotojų), specialiuosius ugdymosi poreikius. Specialiųjų ugdymosi poreikių samprata	Medžiagos konspektas. Klausos sutrikimų priežastys, klasifikacija, tipai. Specialiųjų ugdymosi poreikių apibrėžimas	
Surdopedagogikos tikslai ir uždaviniai	Medžiagos konspektas. Surdopedagogikos raida.	
Kurčiųjų kultūra	Kurčiųjų kultūra: kurčiųjų sportas, menas, organizacijos, žymūs kurtieji	
Kochlearinė implantacija	Klausos implantai ir jų vaidmuo vaiko kalbos raidai	
Kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų kalbos ir komunikacijos ypatumai	Bendravimas ankstyvajame amžiuje. Vaiko kalbos raidos ypatumai (gimus kurčiam, susilpnėjus klausai, apkurtus). Sakytinės kalbos ugdymas. Kaip pasaulį suvokia kurtieji	
Lietuvių gestų kalba ir pirštų abėcėlė	Gestų kalbos ir mokymosi ją vartoti ypatumai	
Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių Mokinių ugdymą, specialiosios pedagoginės (surdopedagoginės) ir kitos pagalbos jiems teikimą, analizė	Dokumentai, reglamentuojantys mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymą	
Specialiųjų mokymo priemonių ir techninės pagalbos priemonių įvairovė, parinkimas ir taikymas kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų (ir kochlearinių implantų naudotojų) ugdymo procese	Specialiųjų mokymo priemonių, įskaitant ir ugdymui skirtas techninės pagalbos priemones, pavyzdžiai. Tėvų, surdopedagogų, kitų pagalbos Mokiniui specialistų, mokytojų bendradarbiavimo svarba.	
Klausos sutrikimo įtaka vaiko ir jaunuolio asmenybės raidai, kurčiųjų psichologijos bruožai	Klausos sutrikimo laiko ir laipsnio įtaka asmenybės raidai. Eriksono psichosocialinės raidos studijos	
Palankios Mokiniams ugdymosi aplinkos kūrimas: ugdomosios veiklos (pamokos) ypatumai, ugdymo programų pritaikymas Mokiniams, atsižvelgiant į jų specialiuosius ugdymosi poreikius, pedagoginių psichologinių tarnybų rekomendacijas, klausos sutrikimo ypatumus, parenkant specialiąsias mokymo ir kurčiųjų ugdymui skirtas techninės pagalbos priemones, individualios mokinių pažangos refleksija, žinių ir pasiekimų vertinimas	Totalioji komunikacija, dvikalbio ugdymo, žodinio sutrikusios klausos vaikų ugdymo metodai, ugdomosios veiklos (pamokos) ypatumai; ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo ir bendrojo ugdymo programų pritaikymas, atsižvelgiant į pedagoginės psichologinės tarnybos išvadas ir rekomendacijas, tėvų (globėjų, rūpintojų) lūkesčius; individualios Mokinio pažangos ir pasiekimų vertinimo ypatumai	

Savarankiško darbo užduotis. Parengti ir pristatyti pasirinkto Mokinio ugdymo atvejo analizę, atskleidžiant ugdymo programos pritaikymo, specialiųjų mokymo ir techninės pagalbos priemonių parinkimo, reikiamos pagalbos, pažangos ir pasiekimų vertinimo ypatumus, būdus ir formas	Savarankiško darbo atlikimo gairės	
---	------------------------------------	--

9.2. Techninės priemonės

Kompiuteris su interneto ryšiu ir vaizdo projektorius

10. Programai rengti naudotos literatūros ir kitų informacinių šaltinių sąrašas

1. Ališauskas A., Ališauskienė S., Gerulaitis D., Kaffemanienė I., Melienė R., Miltenienė L. Specialiųjų ugdymo(si) poreikių tenkinimas: Lietuvos patirtis užsienio šalių kontekste. Šiauliai, 2011.
2. Ambrukaitis J. Specialiojo ugdymo kaitos bruožai. Šiauliai, 2005.
3. Baker C. Įvadas į bilingvizmą. Vilnius, 2007.
4. Cole E., Flexer C. Children with hearing loss. San Diego, (2007).
5. Cowley S. Mokymo klinika. Vilnius, 2007.
6. Dudzinskienė R., Kalesnikienė D., Paurienė L., Žilinskienė I. Inovatyvių mokymo(si) metodų ir IKT taikymas. II knyga / Metodinė priemonė pradinių klasių mokytojams ir specialiesiems pedagogams. Vilnius: Ugdymo plėtotės centras, 2010.
7. Duncan G. Pirmoji pagalba mokytojui. Vilnius, 2009.
8. Dvikalbio kurčiųjų ugdymo samprata, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. ISAK-65 „Dėl Dvikalbio kurčiųjų ugdymo sampratos patvirtinimo“.
9. East V., Evans L. Vienu žvilgsniu. Vilnius, 2008.
10. Geleževičius L., Pošytė M. Sakytinės kalbos mokymas. Vilnius, 2008.
11. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas. Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras. Vilnius, 2014.
12. Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos. Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras. Vilnius, 2015.
13. Kaip atpažinti vaiko gabumus? Parengė Aida Šimelionienė, 2008.
14. Kišonienė R., Dudzinskienė R. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymo(si) poreikių, ugdymo turinio individualizavimas. Vilnius, 2007.
15. Kompleksiškai teikiamos švietimo pagalbos, socialinės paramos, sveikatos priežiūros paslaugų ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikams ir jų tėvams (globėjams) tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 4 d. įsakymu Nr. V-2068/A1-467/V-946 „Dėl Kompleksiškai teikiamos švietimo pagalbos, socialinės paramos, sveikatos priežiūros paslaugų ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikams ir jų tėvams (globėjams) tvarkos aprašo patvirtinimo“.
16. Koršunovienė U. Bendradarbiavimo galimybės mokykloje teikiant psichologinę pedagoginę pagalbą mokiniams. Rekomendacijos mokyklų specialistams ir klasių auklėtojams. Vilnius, 2008.
17. Lesinskienė S., Karalienė V. Emocinės raidos įtaka tolimesniam vaiko asmenybės vystymuisi. Vilnius, 2008.
18. Liaudanskienė V., Mikulėnaitė L., Ulevičiūtė R., Vilūnienė V. Padėkime vaikams mokytis. Metodinės rekomendacijos mokytojams ir švietimo pagalbos specialistams. Vilnius, 2013.
19. Mītkus A. Kai sutrinka klausa. Vilnius, 2008.
20. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, grupių nustatymo ir jų specialiųjų ugdymosi

poreikių skirstymo į lygius tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. liepos 13 d. įsakymu Nr. V-1265/V-685/A1-317 „Dėl Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, grupių nustatymo ir jų specialiųjų ugdymosi poreikių skirstymo į lygius tvarkos aprašo patvirtinimo“.

21. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. V-1795 „Dėl Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

22. Mokymo priemonių kūrimas. Mokymo priemonių neįgaliems mokiniams kūrimo gairės. Vilnius, 2005.

23. Priėmimo į valstybinę ir savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklą, profesinio mokymo įstaigą bendrųjų kriterijų sąrašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. ISAK-1019 „Dėl Priėmimo į valstybinę ir savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklą, profesinio mokymo įstaigą bendrųjų kriterijų sąrašo patvirtinimo“.

24. Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 5 d. įsakymu Nr. V-1215 „Dėl Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

25. Skučaitė V., Karmazienė E. G. Padėkite vaikui įveikti sunkumus: geroji bendradarbiavimo mokyklose patirtis. Metodinės rekomendacijos švietimo pagalbos specialistams ir mokytojams. Vilnius, 2011.

26. Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1228 „Dėl Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

27. Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1229 „Dėl Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašo patvirtinimo“.

11. Lektorių darbo patirtis ir kompetencijos (pridedamos lektorių darbo patirtį ir kompetenciją patvirtinančių dokumentų kopijos)

	(pažymėti X)
Teikėjo atstovas(-ai)	X
Mokytojai	X
Mokslo ir studijų institucijų dėstytojai, mokslininkai, tyrėjai	X
Užsienio valstybių dėstytojai, mokslininkai, tyrėjai ir mokytojai	X
Viešojo administravimo institucijų vadovai, jų pavaduotojai, padalinių vadovai ir specialistai	X
Jungtinė lektorių grupė	X
Kiti (nurodyti)	

12. Kvalifikaciniai reikalavimai lektoriams (jeigu nustatyti)

Rekomenduojama, kad programą įgyvendinantys lektoriai turėtų dalyvavimo specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių ugdymo kokybei gerinti ir pagalbai tobulinti skirtuose projektuose patirties ir ne mažesnę nei penkerių metų specialiosiose klasėse (grupėse), skirtose klausos sutrikimą turintiems mokiniams, patirtį ir (ar) ne mažesnę nei penkerių metų patirtį specialiosios pedagoginės ir (ar) psichologinės pagalbos jiems teikimo srityje.

13. Dalyviai:

13.1. Pasirengimas programai (praktinės veiklos patirtis ir kompetencija(-os), kurią(-ias) turi turėti programos dalyvis)

Kompetencija(-os)	
Praktinės veiklos patirtis	

13.2. Programos dalyvių tikslinės grupės

(Pažymėti X)

Dalykų mokytojai (nurodyti dalyką), dirbantys specialiosiose klasėse (grupėse), skirtose kurtiesiems ir neprigirdintiesiems mokiniams (taip pat kochlearinių implantų naudotojams)	X
Pradinio ugdymo mokytojai, dirbantys specialiosiose klasėse (grupėse), skirtose kurtiesiems ir neprigirdintiesiems mokiniams (taip pat kochlearinių implantų naudotojams)	X
Institucijų, vykdančių priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo programas, vadovai, pedagoginiai darbuotojai, dirbantys specialiosiose klasėse (grupėse), skirtose kurtiesiems ir neprigirdintiesiems mokiniams (taip pat kochlearinių implantų naudotojams)	X
Mokyklų vadovai, jų pavaduotojai ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjai	X
Mokyklų bendruomenės komandos	
Kiti (nurodyti) Mokytojų padėjėjai, kiti Mokinių ugdymu besidomintys asmenys	X